

کد کنترل

114

E

114E

دفترچه شماره (1)

صبح جمعه

۹۸/۱۲/۹

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.»
امام خمینی (ره)

آزمون ورودی دوره دکتری (نیمه‌متمرکز) - سال ۱۳۹۹

رشته تاریخ - تاریخ اسلام - کد (۲۱۲۱)

مدت پاسخ‌گویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی: تاریخ جهان اسلام از آغاز تا پایان عصر عثمانی - تاریخ تحولات فکری و فرهنگی در جهان اسلام تاکنون - روش تحقیق و منبع‌شناسی در تاریخ اسلام	۹۰	۱	۹۰

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و یا متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

۱۳۹۹

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول ذیل، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب ..... با شماره داوطلبی ..... با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره‌ی صندلی خود را با شماره‌ی داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخ‌نامه و دفترچه‌ی سؤالات، نوع و کد کنترل درج شده بر روی دفترچه‌ی سؤالات و پائین پاسخ‌نامه‌ام را تأیید می‌نمایم.

امضا:

- ۱- زیاد بن ابیه حاکم بصره، درباره‌ی ولایت عهدی یزید چه نظری داشت؟
 (۱) به دلیل نبود شرایط لازم برای خلیفه شدن یزید، به معاویه گفت که در این کار شتاب نکند.
 (۲) او نخستین کسی بود که به معاویه پیشنهاد داد که یزید را به ولایت عهدی خود انتخاب کند.
 (۳) وقتی معاویه با وی مشورت کرد او این اقدام را امری شایسته دانست.
 (۴) وقتی معاویه با وی مشورت کرد او یزید را شایسته خلافت ندانست.
- ۲- کدام گزینه درباره‌ی نبرد «مرج راهط» صحیح است؟
 (۱) نبرد سپاهیان ثوابین و عبیداله بن زیاد بود.
 (۲) جنگ سپاهیان مختار و مصعب بن زبیر بود.
 (۳) درگیری طرفداران مروان و طرفداران عبدالله بن زبیر بود.
 (۴) میان مردم مدینه و سپاهیان شام به فرماندهی مسلم بن عقبه مری روی داد.
- ۳- شاه مراد، نخستین امیر منغیتی ماوراءالنهر، چگونه توانست آشوب‌های اجتماعی سال‌های نخستین حکومت این خاندان را فرو نشاند؟
 (۱) حمله به خراسان و سرزمین‌های همجوار برای انتقال بحران به بیرون مرزها
 (۲) تمسک به تصوف و بهره‌برداری از اعتبار صوفیه در جامعه
 (۳) تصفیه در درون حکومت و حذف رقبا و مدعیان قدرت
 (۴) سرکوب گسترده شورش‌های اجتماعی
- ۴- کدام گزینه، انگیزه‌ی عقیدتی قیام سنباد در دوره‌ی عباسیان نبود؟
 (۱) رفع ظلم نسبت به ایرانی‌ها
 (۲) خون‌خواهی از قاتل ابومسلم
 (۳) پیروی از اصول خرمیان و یهودیان
 (۴) تقویت عنصر ایرانی در برابر حکومت عربی
- ۵- «چولی‌ها» در دوره‌ی همایون شاه بابر چه کسانی بودند؟
 (۱) هسته‌ی اصلی ارتش دائمی همایون شاه بابر بودند.
 (۲) زارعان فقیری که در بیابان‌های خشک هندوستان به کشاورزی می‌پرداختند.
 (۳) مردانی که همایون بابر را در جریان سفر به ایران عصر شاه طهماسب صفوی همراهی نمودند.
 (۴) تاریخ‌نگاران درباری هند که شرح مسافرت همایون شاه را به دربار شاه طهماسب صفوی ثبت کرده‌اند.
- ۶- نخستین اصلاحات و برنامه‌های نوسازی ارتش عثمانی در دوره‌ی سلطنت چه کسی رخ داد؟
 (۱) سلطان عبدالحمید اول
 (۲) سلطان مصطفی چهارم
 (۳) سلطان محمود دوم
 (۴) سلطان سلیم سوم

- ۷- کدام گروه سیاسی در رأس مخالفان عبدالحمید دوم، سلطان عثمانی قرار داشتند؟
 (۱) جمعیت اتحاد و ترقی
 (۲) ترکان جوان
 (۳) شیوخ بکتاشی
 (۴) ینی‌چری
- ۸- سلطان عزالدین کیکاوس اول از سلاطین سلجوقی روم، مشروعیت معنوی و سیاسی سلطنت خود را از کدام خلیفه عباسی کسب کرد؟
 (۱) مقتدی
 (۲) ناصرالدین الله
 (۳) مستنصر
 (۴) معتصم
- ۹- کدام اقدام مروان دوم، نشان از نیت او برای بهبود اوضاع سیاسی بود؟
 (۱) تکیه کردن به قبیسی‌ها
 (۲) انتخاب وزرای ترک
 (۳) بیعت گرفتن برای فرزندانش
 (۴) واگذاری انتخاب حکام شهرها به والیان مناطق
- ۱۰- کدام مسئله سبب نام‌گذاری سال سوم هجرت به «عام‌التمحیص یا سال آزمون» شده است؟
 (۱) رفتارهای مسلمانان در جنگ احد
 (۲) فشار و سختی اقتصادی بر مسلمانان
 (۳) خطر ناشی از هجوم و حملات قبایل اطراف مدینه
 (۴) نبود حمایت از پیامبر پس از درگذشت ابوطالب و خدیجه
- ۱۱- شورش «ربیع» در زمان کدام حاکم اندلس اتفاق افتاد؟
 (۱) عبدالرحمان سوم
 (۲) حکم بن هشام
 (۳) عبدالرحمان دوم
 (۴) حکم المستنصر
- ۱۲- پاسخ امام صادق (ع) به دعوت ابوسلمه خلال چه بود؟
 (۱) نامه ابوسلمه را در مقابل قاصد وی روی چراغ سوزاندند.
 (۲) از نامه ابوسلمه خشنود گردیدند و به قاصد وی پاسخ مثبت دادند.
 (۳) فریب نامه ابوسلمه را نخوردند و نسبت به خروج عبدالله بن حسن مثنی دخالتی نکردند.
 (۴) فریب نامه ابوسلمه را نخوردند و نسبت به خروج ابراهیم بن عبدالله علوی دخالتی نکردند.
- ۱۳- در دوران ممالیک «سلطان مسلمان یا پادشاه ممالیک» لقب کیست؟
 (۱) یاوز سلیم
 (۲) بایزید دوم
 (۳) صلاح‌الدین ایوبی
 (۴) فانصوه غوری
- ۱۴- شهادت کدام شخصیت در زمان معاویه مهم‌ترین گام سیاسی برای آغاز جنبش‌های شیعیان عراق بود؟
 (۱) عمار یاسر
 (۲) مختار ثقفی
 (۳) میثم تمار
 (۴) حجر بن عدی
- ۱۵- علت اصلی خودداری نفس زکیه از بیعت با عباسیان در زمان خلافت آن‌ها چه بود؟
 (۱) عدم مشروعیت عباسیان و غضب خلافت از سوی آن‌ها
 (۲) عدم پایبندی عباسیان به وعده‌های خود نسبت به علویان
 (۳) مخالفت بزرگان آن زمان با سفاح و حمایت آن‌ها از نفس زکیه
 (۴) حضور افرادی از بنی‌عباس در هنگام بیعت مخالفان اموی با نفس زکیه در ابواء
- ۱۶- فتح آفریقیه در زمان کدام خلیفه و توسط کدام فرمانده انجام شد؟
 (۱) عثمان - عبدالله بن سعد بن ابی سرح
 (۲) ابوبکر - خالد بن ولید
 (۳) عمر - عقبه بن نافع
 (۴) عمر - محمد بن قاسم

- ۱۷- آغاز ضدیت آشکار قریش با مسلمانان در مکه از کدام حادثه نمود بیشتری یافت؟
 (۱) هنگام مهاجرت به حبشه
 (۲) شعب ابوطالب و محاصره اقتصادی
 (۳) عزیمت رسول الله (ص) به طائف
 (۴) هجرت رسول خدا (ص) به یثرب
- ۱۸- کدام مورد از آداب و باورهای حنفاء است؟
 (۱) مهمان‌نوازی، طواف کعبه و فرو رفتن در آب
 (۲) مهمان‌نوازی، نطافت و غسل تعمید روزانه
 (۳) نکوهش زنده‌به‌گور کردن دختران
 (۴) غسل جنابت و غسل تعمید روزانه
- ۱۹- محرک پذیرش اسلام از سوی اوس و خزرج کدام است؟
 (۱) اسلام موجب تقویت قدرت اوس و خزرج در برابر یهودیان می‌شد.
 (۲) اسلام عامل وحدت و انسجام میان اوس و خزرج و یهودیان می‌شد.
 (۳) اوسی‌ها به دلیل خویشاوندی با رسول الله (ص) به اسلام تمایل پیدا کردند.
 (۴) شاخهٔ بنی نجار اوس به دلیل خویشاوندی با رسول الله (ص) به پیشرفت اسلام کمک کردند.
- ۲۰- کدام مورد دربارهٔ «سلیمان بن کثیر» درست است؟
 (۱) از پیروان واقفیه در کوفه
 (۲) از داعیان عباسی در خراسان
 (۳) از شیعیان امام رضا (ع) در بلخ
 (۴) از پیروان جدیع بن علی کرمانی در خراسان
- ۲۱- اسلام در منطقهٔ اقیانوس هند و غرب آفریقا به وسیلهٔ چه کسانی انتشار یافت؟
 (۱) سیاحان عرب
 (۲) فاتحان ترک
 (۳) فاتحان عرب و فارس
 (۴) بازرگانان و مبلغان مسلمان
- ۲۲- از میان خلفای زیر کدام یک توجه جدی به تاریخ داشت و این امر در کدام کتاب انعکاس یافته است؟
 (۱) ابوبکر بن ابی قحافه - الجهاد
 (۲) معاویه - الملوک و العباد
 (۳) علی بن ابیطالب - نهج البلاغه
 (۴) عمر بن خطاب - السیر اکبیر
- ۲۳- کدام مورد مهم‌ترین علت مهاجرت اعراب بنی هلال به سرزمین مغرب در قرن پنجم هجری بود؟
 (۱) جلوگیری از نفوذ امویان اندلس به سرزمین مغرب و تهدید فاطمیان
 (۲) مواجهه با خطر ادرسیان و جلوگیری از هجوم آنان به قلمرو فاطمیان
 (۳) تلاش فاطمیان برای خنثی کردن حملات نورمان‌های سیسیل به مغرب
 (۴) تصمیم فاطمیان برای تأدیب حکومت بنی زبیری در افریقیه که علم استقلال برافراشته بود.
- ۲۴- کدام مورد مهم‌ترین عامل زوال تفکرات پان عربیستی در جهان عرب بود؟
 (۱) شکل‌گیری حزب بعث در عراق
 (۲) شکست اعراب از اسرائیل در ۱۹۶۷
 (۳) ناکارآمدی سیاست‌های اقتصادی عبدالناصر در مصر
 (۴) نفوذ گسترده مارکسیسم و سوسیالیسم در جوامع عربی به‌ویژه مصر
- ۲۵- مهم‌ترین تحول سیاسی در ماوراءالنهر در دورهٔ پس از تیمور کدام مورد بود؟
 (۱) قدرت‌گیری کارگزاران ترکی - مغولی در ماوراءالنهر
 (۲) تهاجم اقوام تاتار به ماوراءالنهر و افول قدرت تیموریان
 (۳) برگزیده شدن سمرقند به‌عنوان پایتخت و آغاز شکوه مجدد این شهر
 (۴) جابه‌جایی مرکز سیاسی از ماوراءالنهر به خراسان و افول جایگاه سیاسی ماوراءالنهر

- ۲۶- کدام یک از شخصیت‌ها، قبل از تأسیس دولت پاکستان، برای اولین بار فکر تأسیس یک دولت مستقل اسلامی را در هند مطرح ساخت؟
- (۱) محمد اقبال لاهوری
(۲) ابوالاعلی مودودی
(۳) محمد علی جناح
(۴) سید احمد خان
- ۲۷- متوکل عباسی در آغاز خلافت خود به دنبال کنار زدن کدام گروه‌ها از مناسبات قدرت برآمد؟
- (۱) عیاران، طرفداران مرجئه و خاندان فضل بن ربیع
(۲) رقبای درون خاندان عباسی، زمین‌داران ترک و خاندان سهل
(۳) طرفداران واثق، خاندان هرثمه بن اعین و سپاهیان خراسانی
(۴) کارگزاران دولتی بازمانده از دوره معتصم، خاندان طاهر و سپاهیان سامرا
- ۲۸- کدام گزینه درباره جنگ سرنوشت‌ساز تور (پواتیه) نادرست است؟
- (۱) در درون قلمرو مسلمانان و جنوب سلسله جبال پیرنه روی داد.
(۲) فرمانده سپاه مسلمانان عبدالرحمان عبدالله غافقی بود.
(۳) فرمانده سپاه اروپاییان شارل مارتل بود.
(۴) در سال ۱۱۴ هجری روی داد.
- ۲۹- سه ضلع قدرت در خراسان در آستانه قیام ابومسلم چه کسانی بودند؟
- (۱) نصر بن سیار، جدیع کرمانی، حارث بن سریج
(۲) یزید بن مهلب، حارث بن سریج، ابومسلم خراسانی
(۳) زیاد بن ابیه، نصر بن سیار، اسد بن عبدالله قسری
(۴) مهلب بن ابی صفره، قتیبه بن مسلم باهلی، عاصم بن عبدالله
- ۳۰- به گروهی که سهمی از خمس غنایم برای دعوت و یا جذب دل‌های آن‌ها به اسلام اختصاص یافت، چه می‌گفتند؟
- (۱) طلقاء (۲) مؤلفه قلوبهم (۳) ایناء السبیل (۴) اهل الفضول
- ۳۱- کدام مورد مهم‌ترین کارکرد وزارت در دوران اول عباسی بود؟
- (۱) نیابت سلطنت
(۲) نظارت بر دیوان جند
(۳) نظارت بر امور مالی
(۴) نظارت بر همه دستگاه‌های سپاهی
- ۳۲- کدام گزینه مهم‌ترین علت آغاز جنگ صلیبی دوم است؟
- (۱) فتح شهر ادسا به‌دست تورالدین زنگی
(۲) تقویت امیرنشین‌های لاتین در شرق مدیترانه
(۳) محاصره شهر انطاکیه توسط صلاح‌الدین ایوبی
(۴) رقابت پادشاه فرانسه و انگلستان برای پیشوایی صلیبی‌ها
- ۳۳- نخستین لشکرکشی مسلمانان به طبرستان در زمان کدام خلیفه راشدین آغاز شد؟
- (۱) عثمان بن عفان
(۲) عمر بن خطاب
(۳) علی بن ابیطالب
(۴) رومیان اسیر در جنگ
- ۳۴- کدام گروه در واقعه محنه در زمان خلافت مأمون مورد آزمون قرار نگرفتند؟
- (۱) قضات
(۲) فقها و محدثان
(۳) فرماندهان نظامی سپاه
(۴) رومیان اسیر در جنگ

۳۵- مهم‌ترین علت اعتبار و رواج دینار ضرب شده در عصر موحدون در مغرب و خارج از آن چه بود؟

- (۱) ذخایر غنی طلا در خزانه‌های شهرهای اصلی موحدون
- (۲) وزن آن که دو برابر سایر دینارها بود و خلوص عیار آن
- (۳) وسعت قلمرو موحدان و یکپارچگی مالی مغرب در این دوره
- (۴) شکل آن که مربع بود و آن را از سایر دینارهای دایره شکل متمایز می‌کرد.

۳۶- اختلاف اصلی زیدیه با معتزله در کدام موضوع است؟

- (۱) عدل
- (۲) توحید
- (۳) امامت
- (۴) وعد و وعید

۳۷- سیاست مذهبی آل بویه نسبت به اقلیت‌های دینی و مذهبی کدام است؟

- (۱) آزادی پیروان ادیان و مذاهب
- (۲) تقویت سیاست مذهبی اهل سنت
- (۳) فشار مذهبی بر اهل ذمه
- (۴) تضعیف سیاست مذهبی اهل سنت و شیعه

۳۸- وجود اصل «امامت مستودع» در عقیده کدام گروه و ناظر بر کدام اعتقاد است؟

- (۱) زیدیه - جواز امامت مفضول
- (۲) اسماعیلیه - امامت نیابتی
- (۳) مبارکیه - پایان امامت در نسل اصلی
- (۴) معتزله - لزوم جواز داشتن امامت

۳۹- نظامیه‌ها به‌صورت علنی به ترتیب با کدام عقاید و آراء به مبارزه برخاستند؟

- (۱) شیعی - فلسفی
- (۲) حنبلی - عرفانی
- (۳) اعتزالی - عقلانی
- (۴) حنبلی - صوفیانه

۴۰- از جمله متونی که در باب فقه خلافتی در دوره عباسی نوشته شد، کدام مورد است؟

- (۱) سلوک الملوک
- (۲) دعائم الاسلام
- (۳) احکام السلطانیه
- (۴) فضائح الباطنیه

۴۱- ترجیح عقل بر نقل و اولویت نص نازل شده اعم از قرآن، سنت و عمل صحابه بر عقل، مهم‌ترین اصل معرفت‌شناختی کیست؟

- (۱) ابوزید
- (۲) ابن تیمیه
- (۳) ابوحامد غزالی
- (۴) ابوالحسن اشعری

۴۲- بزرگ‌ترین و عظیم‌ترین دارالعلم قاهره که پایگاه مهمی برای تبلیغ شیعه بود، کدام مورد است؟

- (۱) دارالعلم موصلی
- (۲) دارالعلم حاکم
- (۳) دارالعلم صاحب بن عبّاد
- (۴) دارالعلم شاپور بن اردشیر

۴۳- اندیشه «اتحاد اسلام» برای اولین بار توسط چه کسی و به چه منظور، مطرح گشت؟

- (۱) شیخ محمد عبده - وحدت جهان اسلام در مقابل استعمار غرب
- (۲) سلطان عبدالحمید عثمانی - برای متحد کردن مسلمانان جهان در مبارزه با ایران
- (۳) نادرشاه افشار - برای صلح با دولت عثمانی و برداشتن اختلافات مذهبی در جهان اسلام
- (۴) سیدجمال‌الدین اسدآبادی - متحد کردن جهان اسلام در مقابل استبداد ناصرالدین شاه

۴۴- کدام گزینه درباره «وهابیت» نادرست است؟

- (۱) مخالفت و مقابله با تخریب آثار هنری و تاریخی مسلمانان
- (۲) مقابله با موانع رشد و بازگشت مسلمانان به سنت
- (۳) بدعت دانستن و حرمت زیارت قبور بزرگان دین
- (۴) مخالفت با تمامی مذاهب اسلامی به‌جز حنبلی

۴۵- کدام گزینه از عوامل و زمینه‌های توجه مسلمانان به علم جغرافیا به‌شمار نمی‌رود؟

- (۱) استفاده از معلومات جغرافیایی برای بازرگانی
- (۲) استفاده از اطلاعات جغرافیایی برای مقاصد نظامی
- (۳) استفاده از علم جغرافیا برای مقاصد مربوط به برید و نظام
- (۴) علاقه درونی به شناخت بلاد و نیز استفاده از اطلاعات جغرافیایی برای تسهیل حج و زیارت

- ۴۶- کدام مورد درباره «نصیحة الملوك» درست است؟
 (۱) شهرستانی اندیشه فلسفی اسلامی را بیان کرده است.
 (۲) جلال‌الدین دوانی اندیشه سیاسی فقهی را نگاشته است.
 (۳) ابوالحسن عامری اندیشه سیاسی اخلاقی را نگاشته است.
 (۴) محمد غزالی اندیشه سیاسی اسلامی را بیان کرده است.
- ۴۷- کدام خاندان در مکتب تاریخ‌نگاری حجاز بیشترین نفوذ را داشتند؟
 (۱) بنی امیه (۲) بنی زهره (۳) بنی اسد (۴) بنی مخزوم
- ۴۸- کدام گزینه درباره شالوده‌مدرسه «دارالعلوم دیوبند» درست است؟
 (۱) رشیدالدین احمد دکنی و ابوالفضل فیضی با همکاری جمعیت‌الانصار بنیان گذاشتند.
 (۲) محمد فاسم نانوتوی با همکاری رشید احمد کنگوی بنیان گذاشتند.
 (۳) رشیدالدین احمد دکنی با همکاری محمدشاه بابری بنیان گذاشتند.
 (۴) محمود الحسن با همکاری اورنگ زیب بنیان گذاشتند.
- ۴۹- در دوره صفویه، نظارت بر طبقات روحانی برعهده کدام مقام بود؟
 (۱) وکیل (۲) صدر (۳) حاجب (۴) مرشد کامل
- ۵۰- مهم‌ترین پیامد فرهنگی اجتماعی فتوحات عثمانی در بالکان کدام گزینه است؟
 (۱) ترکی‌سازی بالکان و تضعیف هویت ملت‌های بومی بالکان
 (۲) اسلامی‌سازی بالکان در برابر سیاست‌های کلیسای ارتدوکس و کاتولیک
 (۳) زمینه‌سازی برای گسترش حضور مجارها در بالکان و تغییر بافت جمعیتی آن
 (۴) حفظ هویت ملل و اقلیت‌های بالکان در برابر رومی‌سازی، اسلاوی‌سازی و کاتولیک‌سازی
- ۵۱- کدام گزینه درباره خطیب بغدادی (متوفی ۴۶۳) نویسنده کتاب تاریخ بغداد، درست است؟
 (۱) مذهب کرامی داشت.
 (۲) اشعری مذهب بود.
 (۳) شیعه زیدی بود.
 (۴) معتزلی بود.
- ۵۲- این عقیده که «قضاوت درباره گناهکاران از وظایف ما در این دنیا نیست.» مربوط به کدام فرق است؟
 (۱) قدریه و معتزله (۲) اهل حدیث (۳) جهمیه (۴) مرجئه
- ۵۳- کدام منطقه و شهر از کانون‌های تجمع علمای شیعی و دانش‌ها و معارف شیعی در فاصله قرن ۷ تا ۱۰ هجری به‌شمار نمی‌رود؟
 (۱) حله (۲) حلب (۳) سبزوار (۴) جبل‌عامل
- ۵۴- نخستین و مهم‌ترین متکلم اهل سنت که گفتمان آنان را در مورد امامت و سیاست تکمیل کرد، کیست؟
 (۱) قاضی ابویوسف (۲) ابوالحسن اشعری (۳) محمد بن ادریس شافعی (۴) محمد بن عبدالوهاب جبایی
- ۵۵- دو تن از برجسته‌ترین علمای اهل سنت که در حرکت سلفیه مورد توجه ویژه هستند، کدام گزینه است؟
 (۱) ابن قیم جوزی و ابوحنیفه (۲) ابن تیمیه و کواکبی (۳) طهطاوی و ابن قیم جوزی (۴) غزالی و ابن تیمیه
- ۵۶- اصل وعد و وعید، جزو اصول اعتقادی کدام مورد می‌باشد؟
 (۱) معتزله (۲) اشاعره (۳) حشویه (۴) مرجئه

- ۵۷- کدام عامل در گرایش یونانی‌ها، آرامنه و مسیحیان آناطولی به اسلام (در قرن ۱۱ تا ۱۳م.) مؤثر بود؟
 (۱) اجبار حکومتی
 (۲) فعالیت صوفیان
 (۳) سیاست‌های مشوق سلجوقیان روم
 (۴) تبلیغات علمای مسلمان
- ۵۸- امام هادی (ع) درباره‌ی علی بن حسکه قمی که ادعای باب آن حضرت را کرد و گفت: امام او را به نبوت منصوب کرده چه فرمودند؟
 (۱) این گونه تأویلات در دین ما نیست، از آن بپرهیزید.
 (۲) من از وی بیزار می‌جویم از فتنه او در سامرا بپرهیزید.
 (۳) او را لعن و فتنه‌انگیز خواندند و شیعیان را از فتنه او در بغداد برحذر داشتند.
 (۴) ارتباط او را با خاندان رسالت انکار و وکلای خود را از ارتباط با وی نهی نکردند.
- ۵۹- کدام یک درباره‌ی «یعقوب بن اسحاق سکیت» درست است؟
 (۱) از موالی امام صادق (ع) که به دست والی مدینه کشته شد.
 (۲) از وکلای امام عسگری (ع) که به دستور معتمد عباسی کشته شد.
 (۳) از یاران امام جواد (ع) و امام هادی (ع) که به وسیله متوکل عباسی کشته شد.
 (۴) از وکلای امام موسی بن جعفر (ع) که به وسیله یحیی بن خالد برمکی کشته شد.
- ۶۰- ظهور اصطلاحات جدیدی چون مؤمنان، مجاهدان، انصار و مهاجران نشان از کدام مورد است؟
 (۱) تبیین نگرش مسلمانان در مهاجرت به مدینه منوره
 (۲) هویت‌بخشی ماهیت اسلامی این کلمات در عصر هجرت
 (۳) تبیین ماهیت عقیده هستی‌شناسی مسلمانان در دوران بعثت
 (۴) ماهیت اسلامی این کلمات در دگرگونی نگرش مسلمانان در پیمان عقبه اول و دوم
- ۶۱- کدام یک درباره‌ی «شاه ولی الله دهلوی» درست است؟
 (۱) صاحب کتاب التوحید و پیرو مذهب حنبلی است.
 (۲) صاحب کتاب الاقتصاد فی الاعتقاد و پیرو مذهب شافعی است.
 (۳) مؤسس فرقه ظاهریه صاحب کتاب تأویلات اهل السنه و پیرو مذهب مالکی بود.
 (۴) مؤسس مکتب دیوبندیه و نویسنده کتاب حجة‌البالغه و پیرو مذهب ماتریدیه بود.
- ۶۲- مهم‌ترین اصلاحی که بنی‌عباس در زمان مهدی در مبانی ایدئولوژیک مشروعیت خود اعمال نمودند، کدام گزینه است؟
 (۱) طرح نظریه انکار مشروعیت خلفای راشدین به جز علی (ع)
 (۲) طرح و تبیین نظریه الرضا من آل محمد و تفسیر آن به نفع فرزندان منصور
 (۳) طرح نظریه انتقال امامت و وصایت از علی (ع) به عبدالله بن عباس و فرزندان وی
 (۴) طرح نظریه وصایت عباس بن عبدالملک عموی پیامبر (ص) به عنوان وارث پس از رحلت پیامبر
- ۶۳- کدام گروه در دوران خلافت مهدی عباسی (۱۶۹ - ۱۵۸ ق.) مورد تفقد و دلجویی خلافت قرار گرفتند؟
 (۱) موالی (۲) زنداقه (۳) علویان (۴) خوارج
- ۶۴- مهم‌ترین ویژگی دوران حکومت عبدالمجید اول در امپراطوری عثمانی کدام است؟
 (۱) وقوع مشروطیت
 (۲) شکل‌گیری بنی‌چری
 (۳) شکل‌گیری نظام ملت
 (۴) تنظیمات و غربی شدن جامعه عثمانی
- ۶۵- کدام گزینه درباره‌ی قاضی عبدالجبار (متوفی ۴۱۵) متکلم ری، درست است؟
 (۱) نخست اشعری مسلک بود، سپس معتزلی شد.
 (۲) نخست معتزلی مسلک بود، سپس اشعری شد.
 (۳) مسلک اشعری داشت.
 (۴) مسلک معتزلی داشت.

- ۶۶- کهن ترین رساله‌ای که درباره چشم پزشکی موجود است، از آن کدام دانشمند و پزشک تمدن اسلامی می‌باشد؟
 (۱) ابن سینا
 (۲) محمد بن زکریای رازی
 (۳) حنین بن اسحاق
 (۴) علی بن عباس اهوازی
- ۶۷- مهم ترین اقدامی که ابوالحسن ماوردی در کتاب احکام السلطانیة به جهت سروسامان دادن نظریات فکری جهان اسلام، تلاش داشت انجام دهد، چه بود؟
 (۱) تنظیم رابطه نهاد خلافت و سلطنت
 (۲) تلاش برای اتحاد و وحدت بین مسلمین
 (۳) تلاش برای تدوین اولین قانون مدنی مسلمین
 (۴) دست یافتن به یک شیوه قانونی برای انتخاب خلیفه
- ۶۸- کدام یک از متفکران اسلامی «پدر تفکر جدید غرب» شناخته شده است؟
 (۱) فارابی
 (۲) ملاصدرا
 (۳) ابن سینا
 (۴) ابن رشد
- ۶۹- منظور از مکتب بلخی جغرافیایان قرون نخستین اسلامی کدام است؟
 (۱) مکتبی که با تأکید بر جغرافیای ماوراءالنهر شکل گرفت.
 (۲) پیروان ابوزید احمد بن سهل بلخی مؤلف صورالاقالیم بودند.
 (۳) مکتبی که عراقی نیز نامیده می‌شد و افرادی چون یعقوبی و مسعودی پیرو آن بودند.
 (۴) سنتی که طبری در تاریخ الرسل و الملوک با توجه به نواحی شرقی امپراطوری اسلامی بنیان گذارد.
- ۷۰- در اندلس «مولدان» چه کسانی بودند؟
 (۱) اعرابی که وارد اندلس می‌شدند.
 (۲) فرزندان اندلسی‌ها که مسلمان می‌شدند.
 (۳) آن دسته از مسیحیان اندلسی که مسلمان می‌شدند.
 (۴) افرادی که از طرف مادر اندلسی و از طرف پدر عرب بودند.
- ۷۱- مهم ترین کاربرد آثار «الدلائل النبوة» در چه امری است؟
 (۱) اثبات رسالت پیامبر (ص)
 (۲) اثبات حقانیت امامان شیعه (ع)
 (۳) دفاع از اندیشه‌های اسلامی در مقابل دیگران
 (۴) سامان دادن به اندیشه‌های کلامی مسلمانان
- ۷۲- نخستین کسی که در باب «خراج» اثری نوشت، کیست؟
 (۱) ابان بن عثمان
 (۲) عامر بن شراحیل
 (۳) معاویه بن یسار
 (۴) محمد بن عمر واقدی
- ۷۳- کدام گزینه از منابع مهم درباره قیام شریک بن شیخ المهری محسوب می‌شود؟
 (۱) سنی ملوک الارض و الانبیاء
 (۲) تاریخ بخارا نرشخی
 (۳) انساب الاشراف بلاذری
 (۴) مقاتل الطالبیین ابوالفرج اصفهانی
- ۷۴- کدام گزینه ویژگی مکتب تاریخ‌نگاری اندلسی است؟
 (۱) فتوح‌نگاری با صبغه شیعی
 (۲) مذهب شافعی و گرایش شیعی
 (۳) تاریخ محلی و مدن و اخبار ملوک
 (۴) نفوذ گسترده عناصر شامی در آن
- ۷۵- کدام گزینه درباره «کتاب الفصل فی الملل و الاهواء و النحل» درست است؟
 (۱) به فرق مذهبی ایرانیان اشاره‌ای ندارد.
 (۲) در رد مذاهب مختلف و دفاع از اسلام نوشته شده است.
 (۳) بدون قصد ردیه‌نویسی و مباحثه دینی به توصیف مذاهب پرداخته شده است.
 (۴) به شیوه یک تحقیق علمی پیراسته و مجرد، عقاید مذاهب گوناگون توصیف شده است.

- ۷۶- در کدام مکتب تاریخ‌نگاری در اسلام ویژگی‌های خاص و اندیشه‌های قبیله‌ای در ثبت و گزارش روایات و رویدادها برجستگی و استمرار یافته است؟
- (۱) عراق (۲) مدینه (۳) شام (۴) مغرب و اندلس
- ۷۷- کدام گزینه درباره کتاب «تاریخ الاسلام» شمس‌الدین محمد بن احمد ذهبی درست است؟
- (۱) یکی از مهم‌ترین تواریخ در تاریخ سلاطین مملوک و تاریخ شام است.
 (۲) یکی از بزرگترین تواریخ عمومی و تاریخ فرهنگی اسلام که در قرن هشت نوشته شد.
 (۳) یکی از مهم‌ترین و مشهورترین فرهنگ‌نامه‌های تاریخی اسلام که در قرن هفت در سوریه نوشته شد.
 (۴) از مهم‌ترین تواریخ عمومی اسلام که در قرن شش نوشته شد و بخش تاریخ ایوبیان، اتابکان زنگی و جنگ‌های صلیبی آن از اهمیت فراوانی برخوردار است.
- ۷۸- متن سند «الاعتقاد القادری» در کدام منبع آمده است؟
- (۱) الفهرست ابن ندیم (۲) معجم البلدان یاقوت حموی
 (۳) مروج الذهب مسعودی (۴) المنتظم ابن جوزی
- ۷۹- کدام گزینه در خصوص کتاب «الاکلیل حسن بن احمد همدانی»، درست است؟
- (۱) درباره ضبط نام‌های قبایل و موارد اتفاق و اختلاف آن‌ها
 (۲) درباره انسب قبیله حمیر و تاریخ ملوک یمن
 (۳) درباره اشتقاق نام‌های قبایل یمنی و نزاری
 (۴) درباره پادشاهان و حکومت‌های مصر
- ۸۰- کدام گزینه از نخستین مقتل‌نویسان مکتب کوفه است؟
- (۱) اصبع بن نباته (۲) ابوالحسن مدائنی
 (۳) محمد بن عمر واقدی (۴) هشام بن محمد بن سائب کلبی
- ۸۱- فوگل مورخ اقتصادی آمریکایی، کدام مورد را شاخه جدید تاریخ علمی توصیف می‌کند؟
- (۱) علم تفسیر (۲) ساختارگرایی (۳) هرمنوتیک (۴) تاریخ‌سنجی
- ۸۲- منابع دست اول که نویسندگان از آن‌ها استفاده می‌کنند، ناظر بر کدام مورد است؟
- (۱) تجارب عمومی (۲) تجارب عینی
 (۳) تجارب ذهنی (۴) تجربه شخصی و خصوصی
- ۸۳- در یک پژوهش طرح مسئله پس از کدام یک از موارد انجام می‌شود؟
- (۱) انتخاب موضوع (۲) طرح سؤالات (۳) شناخت منابع (۴) تعیین روش پژوهش
- ۸۴- کدام مورد هدف تاریخ‌نگاری علمی است؟
- (۱) بازگویی وقایع از هم‌گسیخته
 (۲) امکان پیش‌بینی موفقیت‌آمیز آینده
 (۳) فاصله گرفتن از مرحله وقایع‌نگاری و توصیف صرف
 (۴) شناخت علمی آینده به صورت نظام‌یافته و مبتنی بر نظم، ترتیب و انسجام
- ۸۵- کدام گزینه تعریف «معرفت افقی» است؟
- (۱) معرفت به چیزی که قبل و بعد واقع شده است.
 (۲) معرفتی که مبتنی بر شواهد، زمان و واقعیت است.
 (۳) معرفتی که مبتنی بر واقعیت، زمان و تفسیر آثار بازمانده است.
 (۴) معرفت به چیزی است که حدوداً در همان زمان جریان داشته است.

- ۸۶- جمله زیر تعریف کدام مورد است؟
 «به همه مدارکی که ارتباط بی واسطه‌ای با تحولات گذشته و جاری دارند و از واقعیات بازتاب یافته است.»
 (۱) مطبوعات
 (۲) اسناد تاریخی
 (۳) گزارش‌های خبری
 (۴) کتاب‌های تاریخی خاص
- ۸۷- حساس‌ترین و دقیق‌ترین مرحله پژوهش تاریخی کدام است؟
 (۱) فیش‌برداری
 (۲) پیشینه پژوهش
 (۳) شناخت منابع پژوهش
 (۴) نقد و تصفیه داده‌ها
- ۸۸- کدام مورد از دشواری‌های جدی در پژوهش‌های تاریخی است؟
 (۱) فقدان مبدا تاریخی مشترک
 (۲) وجود منابع به زبان‌های مختلف
 (۳) وجود اسناد ناصحیح در میان اسناد صحیح
 (۴) استفاده از دو روش نسل و شجره‌نامه در ثبت تاریخ
- ۸۹- کدام گزینه از مهارت‌های تفکر تاریخی به‌شمار نمی‌رود؟
 (۱) استفاده از شواهد تاریخی
 (۲) زمینه‌کاوی تاریخی
 (۳) علیت‌یابی تاریخی
 (۴) ارزیابی منابع
- ۹۰- نظریه «دانش - قدرت یا روابط متقابل قدرت و دانش» از آن کدام متفکر می‌باشد؟
 (۱) دریدا
 (۲) سوسور
 (۳) فوکو
 (۴) استروس

